

ความคิดเห็นของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมการ แก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย

Opinion Personal Involved with Early Childhood Children toward Problem Solving of Early Childhood Children

กรวิภา สรรพกิจจานัน¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย จำแนกตามเพศและบทบาทหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเทพลีลา สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 108 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ (t-test) และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน คือ ด้านการใช้วาจา ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านพฤติกรรมทางกาย และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลำดับ

บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีบทบาทหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างในรายด้าน คือ ด้านการใช้วาจา พบว่าบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่เป็นนักศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 5.11) มากกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.32) ของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่เป็นผู้ปกครอง

¹อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

Curriculum and Instruction Department, Faculty of Education,
Ramkhamhaeng University

คำสำคัญ: ความคิดเห็น/ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย/ พฤติกรรมการแก้ปัญหา
ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย

Abstract

This research aims to study and compare opinions of personnel involved with kindergarteners, based on their genders and positions towards problem solving behaviors for coexistence among kindergarteners. The research participants were 130 personnel involved with kindergarteners at Anuban Tepleela School in Bangkok during the first semester of the academic year 2019 using a purposive sampling. The research instrument was a questionnaire with its reliability rate of 0.92. The data were statistically analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way anova. The research results show that, in terms of personnel's opinions towards the overall and individual aspect of problem-solving, behaviors for coexistence among kindergarteners were in high levels in all aspects namely verbal communication, emotional control, physical behavior, and coexistence respectively. Nevertheless, personnel with different genders did not express different opinions. At the same time, those with different positions also expressed their opinions similarly. However, regarding the aspect of verbal communication, it was found that for student personnel involving with kindergarteners, their opinions towards the kindergarteners' problem-solving behaviors were averagely rated at 5.11 compared with guardians of the kindergarteners whose opinions towards their behaviors were rated at the level of 4.32.

Keywords : personnel involving with kindergarteners and problem-solving behaviors for coexistence among kindergarteners

บทนำ

จากสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ตอบสนองการดำเนินชีวิตผู้คนในสังคมให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วในยุคอินเทอร์เน็ตความเร็วไร้สาย การอบรมเลี้ยงดูเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน ผู้ปกครองและครูตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องยอมรับว่า เราไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กในแบบเดิมที่เคยถูกพ่อแม่เลี้ยงดูในอดีตได้อีกต่อไป (เกศรินทร์ ทารี, 2560) ซึ่งเยาวชนรุ่นใหม่ที่จะมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม คือเยาวชนรุ่น Generation Alpha (เจนเอเรชั่นอัลฟา) เป็นเด็กอนุบาลรุ่นลูกของ Gen y และ z ที่เกิดจากพ่อแม่อายุน้อย มีลูกน้อย มีเงินทองไม่ต้องดิ้นรนมากมาย เท่ารุ่นอื่น จับอุปกรณ์ดิจิทัล สัมผัสเทคโนโลยีตั้งแต่เกิด อยู่ในสังคมแบบทุนนิยม มีแนวโน้มจะเป็นคนวัตถุนิยม เบื่อง่ายและมีความอดทนต่ำ นิยมความรวดเร็วทันใจจนมีค่านิยมเด็กในยุคนี้ว่า The Ipad Generation ซึ่งเราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าโลกกำลังเปลี่ยนไป ในแนวทางของดิจิทัล (สุริยเดว ทรีปาตี.2562:online) ดังนั้นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย จึงควรต้องติดอาวุธทางปัญญาให้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข เด็กจึงควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้รู้จักวิธีการแก้ปัญหาให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ คิดบวก มีเหตุผลตามความเป็นจริงของชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งครูและผู้ปกครองจะต้องอบรมให้เด็กปฐมวัยมีจิตสำนึก โดยเป็นต้นแบบที่ดี อบรมเลี้ยงดูด้วยความรักความเข้าใจ มีทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหาในทางบวก (วรนาท รักสกุลไทย, 2558) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลและประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมเด็กปฐมวัยให้สามารถเรียนรู้พฤติกรรมและการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมและการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย ในด้านพฤติกรรมทางกาย ด้านการใช้เวลา ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย จำแนกตามเพศและบทบาทหน้าที่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย จำนวน 150 คน จากโรงเรียนอนุบาลเทพลีลา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย จากโรงเรียนอนุบาลเทพลีลา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น ผู้ปกครอง, ครู และนักศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านพฤติกรรมทางกาย
- 2) ด้านการใช้วาจา
- 3) ด้านการควบคุมอารมณ์
- 4) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนการสร้าง พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือ ดังนี้

1. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 2 ข้อ สอบถาม เพศ บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น จำนวน 4 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) ใช้ดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

ถ้าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นจะนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3. คัดเลือกข้อคำถามในแบบสอบถาม จำนวน 22 ข้อ ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับจริง จำนวน 22 ข้อ ในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านพฤติกรรมทางกาย	มีจำนวน 5 ข้อ
2) ด้านการใช้จ่าย	มีจำนวน 5 ข้อ
3) ด้านการควบคุมอารมณ์	มีจำนวน 6 ข้อ
4) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	มีจำนวน 6 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดย การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 19 – 21 มิถุนายน 2562

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
2. หาค่าสถานภาพส่วนบุคคลใช้ความถี่ ร้อยละ
3. หาค่าความคิดเห็นของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ใช้ t-test เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรเพียง 2 ตัว แต่ตัวแปร 3 ตัวใช้ One way Analysis of Variance เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่า คะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัย

- ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 74.3) ที่มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้ปกครอง (ร้อยละ 54.8) รองลงมา คือ นักศึกษา (ร้อยละ 35.6) และครู (ร้อยละ 9.6)

- ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการใช้วาจา ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านพฤติกรรมทางกาย และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลำดับ

- ผลการวิจัยเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านพฤติกรรมทางกาย กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อควรส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีสุขภาพที่ดี มีการแต่งกายที่สะอาดเหมาะสมกับสถานที่ และสถานการณ์ต่างๆ ผู้ใหญ่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการแต่งกายที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.62$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อเมื่อพบเห็นความรุนแรงในการใช้กำลังการทะเลาะกัน ควรเข้าไปห้ามปรามและป้องกันไม่ให้แต่ละฝ่าย มากกว่าการเอาชนะกันด้วยการใช้ความรุนแรง ($\bar{X} = 4.47$)

2. ด้านการใช้วาจา กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อเด็กปฐมวัยควรรู้จักฝึกการใช้คำพูดที่สุภาพเหมาะสมเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อเด็กปฐมวัยที่พูดคำหยาบ ผู้ใหญ่อาจต้องเฉยไม่ได้ตอบหรือดุคำ การสอนเด็กทางอ้อมคือ การเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คำพูดที่ไพเราะเหมาะสมแทนการใช้คำหยาบของเด็ก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7$)

3. ด้านการควบคุมอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อเด็กปฐมวัยควรได้รับการดูแลจากบุคคลที่ใจดี มีเมตตา ไม่ทำให้เด็กรู้สึกกลัว ซึ่งจะก่อให้เกิดภาวะการซึมเศร้าและเจ็บป่วยตามมา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.7$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อควรสอนให้เด็กเรียนรู้วิธีการแก้ไขอารมณ์ทางด้านลบโดยการแสดงออกทางพฤติกรรมอื่นที่เหมาะสมแทน เช่น การออกกำลังกาย การปลูก

ต้นไม้ การให้อาหารสัตว์เลี้ยง หรือไปทำกิจกรรมอื่นที่เบี่ยงเบนความสนใจจากสิ่งแวดล้อมเดิม ไม่แก้ปัญหาโดยใช้ความรุนแรง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

4. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อเด็กปฐมวัยควรได้รับการฝึกให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีวินัย เช่น การรักษาความสะอาด การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์และรับผิดชอบ ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในพฤติกรรมดังกล่าว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.7$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อควรเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้เล่นและทำงานกับเพื่อนอย่างเป็นอิสระ โดยที่ผู้ใหญ่ไม่ควรเข้าไปควบคุมกำกับดูแลโดยตลอด เพื่อให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาและเรียนรู้การปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

สำหรับข้อเสนอนี้ในด้านต่างๆ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะว่า

ด้านพฤติกรรมทางกาย เด็กปฐมวัยควรได้รับการเอาใจใส่ในเรื่องการแต่งกายให้สะอาด และเหมาะสมกับกาลเทศะ และสถานที่ ควรมีบุคลิกภาพที่ดี ควรฝึกการไหว้ให้สวยงาม มีกิริยามารยาทที่เรียบร้อยตามแบบอย่างวัฒนธรรมไทย

ด้านการใช้วาจา เด็กปฐมวัยควรรู้จักการใช้วาจาที่สุภาพเรียบร้อยกับผู้อื่น ใช้คำพูดที่ไพเราะ มีหางเสียงและคำลงท้าย การใช้สรรพนามเรียกเพื่อนหรือผู้อื่น ควรสุภาพไม่หยาบคาย นอกจากนี้ไม่ควรใช้วาจาในการพูดคุ้ยเสียงดังจนเป็นการรบกวนผู้อื่น ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้วาจาที่สุภาพ ไพเราะ

ด้านการควบคุมอารมณ์ ควรฝึกให้เด็กมีอารมณ์ที่ดี แจ่มใส รักโรงเรียน และมองโลกในแง่ดี ผู้ใหญ่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องการควบคุมอารมณ์ เมื่อโกรธควรพูดเบาๆ และให้เหตุผล พูดคุยกับเด็กให้เข้าใจว่าอะไรถูก - ผิด และควรแก้ไขอย่างไร ไม่ควรเอาแต่ใจตัวเองหรือโมโหง่าย

ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรฝึกให้เด็กรู้จักการแบ่งปัน รู้จักให้ความร่วมมือกับผู้อื่น โรงเรียนควรมีกิจกรรมสนุกสนานให้เด็กมีส่วนร่วม ฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เด็กที่กล้าคิดกล้าแสดงออก ผู้ใหญ่ควรรับฟังความคิดเห็นของเด็ก และให้ข้อเสนอแนะในทางที่เหมาะสม

การอภิปรายผล

1. กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการใช้วาจา ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการประพฤติทางกายและด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลำดับ สอดคล้องกับพระคติธรรมที่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อัมพร อมฺพโร) สมเด็จพระสังฆราชได้ประทานโอวาทไว้ว่า ประชาชนควรตั้งปณิธานการดำเนินการใช้ชีวิตด้วย “ปิยวาจา” เป็นหลักในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยพูดจាកันด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ อ่อนหวาน จริงใจ ไม่พูดหยาบคาย พูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อความผาสุก ร่วมเย็นของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม เนื่องจากสังคมในปัจจุบันผู้คนสามารถเจรจาติดต่อกันผ่านการสื่อสารอันรวดเร็ว ง่ายดายด้วยเทคโนโลยี ย่อมทำให้วิจจริต ปรากฏอย่างกว้างขวาง เช่น คำเท็จ คำหยาบ คำส่อเสียด ล้วนเป็นสาเหตุใหญ่ของการวิวาทบาดหมาง (เดลินิวส์, 16 กรกฎาคม 2562)

การใช้วาจา เจรจาสื่อสารกันจึงมีความสำคัญที่สุดในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของมนุษย์ จึงควรปลูกฝังให้เยาวชนได้รับการอบรม ฝึกฝน การใช้วาจาทางบวกเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นในสังคมตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ครอบครัว และโรงเรียน ควรร่วมมือกันจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้การใช้ภาษาเจรจาที่เหมาะสมกับวัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางบวก สามารถแก้ปัญหาการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกันกับที่ ดร.มาซารุ เอโมโตะ ได้เขียนหนังสือเรื่อง *The Hidden in Messages in Water Crystals* เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วโลก ในการศึกษาวิจัยผลึกของน้ำได้ค้นพบว่า จิตใจ คำพูดทางด้านบวก มีผลต่อการก่อตัวของผลึกน้ำ โดยได้ทำการทดลองให้น้ำฟังเพลงที่ไพเราะ เสียงสวดมนต์ที่อันศักดิ์สิทธิ์ ทดลองใช้ตัวอักษรเขียนคำพูดติดไว้ที่ภาชนะ ก็จะได้ผลึกน้ำที่รูปร่างแตกต่างกันออกไป และได้พบว่า ไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตาม หลังจากทีน้ำได้ยินหรืออ่านคำว่า “ขอบคุณ” จะปรากฏเป็นผลึกน้ำที่สวยงามและสมบูรณ์ ตรงกันข้ามไม่ว่าจะเป็นภาษาใด หากใช้คำที่หยาบคายและก้าวร้าว เช่น คำว่า “ไอ้บ้า” น้ำก็จะไม่สามารถรวมตัวกันเป็นผลึกได้ หรือถ้าเป็นก็ออกมาไม่สวยงาม (มาซารุ เอโมโตะ. ดาดา:แปล : 2547 หน้า.69-79)

ดังนั้นจะเห็นว่าจิตใจและคำพูดของคนเรานั้นมีพลังมหาศาล สามารถส่งผ่านไปถึงน้ำ และร่างกายของมนุษย์มีส่วนประกอบของน้ำเกือบ 70% อาจกล่าว

ได้ว่า น้ำในร่างกายของเราจะเกิดการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงที่งดงามที่สุดนั้นจะเกิดขึ้น เมื่อน้ำได้รับรู้คำพูดและวาจาที่สวยงาม คือ คำว่า “รักและขอบคุณ”

จากงานวิจัยเรื่องดังกล่าวทำให้เราทราบว่า การใช้คำพูดทางด้านบวกและเสียงที่ไพเราะ จะมีพลังสัมผัสเตือนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับรูปร่างที่สวยงามของผลึกน้ำ ผู้เกี่ยวข้องในการดูแลเด็กปฐมวัยควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับความดี ความงามและความจริงให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิด การสื่อสารทางบวกให้กับผู้อื่น (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543: หน้า 13-14)

การเรียนรู้เกี่ยวกับความดี ธรรมชาติของเด็กปฐมวัยได้ใช้สมองซีกขวาในการเรียนรู้ การอ่านภาพในหนังสือนิทาน การฟังการเล่านิทานที่ผู้ใหญ่สามารถกระตุ้นความคิด และจินตนาการได้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้ยิน ได้ฟังท่วงทำนอง ภาษาพูดที่ไพเราะ สวยงาม ตามเนื้อเรื่องนิทานก่อนที่เด็กจะเลียนแบบโดยการพูดตาม เด็กจะสามารถเข้าใจเรื่องราวพฤติกรรมของตัวละครได้ เมื่อได้เห็นภาพ ได้สัมผัสตัวละคร เช่น การเล่านิทานหุ่น และจะสามารถฝึกการพูดได้อย่างเป็นธรรมชาติ จัดจำเนื้อเรื่อง การแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตของตัวละครได้

กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับความงาม เราสามารถส่งเสริมการใช้วาจาที่ไพเราะสวยงามได้จากการร้องเพลง การท่องโคลงกลอน การสร้างสรรค์กิจกรรมทางศิลปะ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานการเสริมสร้างรสนิยม ค่านิยม ความมีสุนทรียภาพ ทำให้เด็กปฐมวัยเติบโตเป็นบุคคลที่มีจิตใจอ่อนโยนประณีต

กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับความจริง ควรฝึกให้เด็กปฐมวัยมีวินัย มีความรับผิดชอบตามวัย รู้จักวิธีคิดตามหลักฐานข้อมูล จะสามารถฝึกให้เด็กรู้จักการใช้วาจาบนพื้นฐานความจริง มีเหตุผล น่าเชื่อถือ ไม่พูดเพ้อเจ้อ หรือหลอกลวง เพื่อเรียกร้องความสนใจ ผู้เกี่ยวข้องในการดูแลเด็ก ควรจัดสภาพแวดล้อม เช่น เล่นละครหรือบทบาทสมมติให้เด็กได้มีโอกาสดูฝึกการพูด การแสดงออกอย่างมีเหตุผล รู้จักการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี เพื่อต่อยอดไปสู่กระบวนการคิดขั้นสูง (higher order thinking) สามารถพูดและคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณต่อไปได้ตามระดับความสามารถและพัฒนาการต่อไป

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิงอร รอดน้อย (2551) ที่ศึกษาพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง ผลการศึกษาพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึง

ประสงค์โดยรวมเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นตลอดทุกช่วงสัปดาห์อย่างชัดเจน และรายด้านทุกด้าน คือ มารยาทด้านการทำความเคารพ มารยาทด้านวาจา และมารยาทด้านการแสดงอิริยาบถเพิ่มขึ้นตลอดทุกช่วงสัปดาห์อย่างชัดเจน

2. กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีเพศต่างกัน ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู และนักศึกษาได้รับทราบแนวนโยบายและแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมเด็กปฐมวัยตระหนักถึงความสำคัญในการฝึกเด็กให้รู้จักการแก้ปัญหาและการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมาโดยตลอด อีกทั้งช่องทางในการรับความรู้ ข่าวสาร การศึกษาด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย บุคลากรผู้เกี่ยวข้องสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากเทคโนโลยีอย่างสะดวกรวดเร็ว

อนึ่งนักการศึกษาไวโกทสกี (Lev Semennovich Vygotsky) (Vygotsky, 1978:86) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะมีผลต่อการพัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย การสื่อสารโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือจะมีความสำคัญในการแก้ปัญหาและการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นสังคมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยเกิดจากการลงมือกระทำ (Active learning) หรือการได้รับประสบการณ์ตรง การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย เช่น บุคคล หนังสือ วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรมีผลต่อการพัฒนาภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย (Woolfolk, 1998)

ทฤษฎีของไวโกทสกี ได้กล่าวถึง พื้นที่รอยต่อของพัฒนาการ (The zone of proximal development) คือระดับความสามารถทางสติปัญญาที่เด็กจะสามารถพัฒนาไปถึงได้โดยอาศัยการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีความสามารถมากกว่า เมื่อเด็กปฐมวัยไม่สามารถแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ถ้าเด็กมีความสามารถทางภาษาที่จะสื่อสารในการขอความช่วยเหลือหรือการชี้แนะจากผู้ใหญ่ได้

ดังนั้นในชั้นเรียนอนุบาลจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิดแก้ปัญหา ช่วยกันทำงานเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่กว้างขวางขึ้น อาจกล่าวได้ว่า บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทั้งเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิภา สรรพกิจจานัน (2560) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริม

พัฒนาการเด็กปฐมวัยของนักศึกษาฝึกสอน วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างกันในด้านการใช้วาจาของเด็กปฐมวัย คือ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องที่เป็นนักศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรผู้เกี่ยวข้องที่เป็นผู้ปกครอง อาจเนื่องมาจากเด็กปฐมวัยและนักศึกษามีวัยและความสนใจในเรื่องต่างๆ รอบตัวใกล้เคียงกัน เช่น ดารา ตัวละคร การ์ตูน มีการพูดคุยในบรรยากาศสนุกสนาน เพลิดเพลินมากกว่า ในขณะที่ผู้ปกครองอาจมุ่งแต่ความรับผิดชอบเรื่องการทำงาน เพื่อหาเลี้ยงชีพและดูแลครอบครัว การเป็นแบบอย่างในการใช้วาจาที่เหมาะสมกับวัย และยุคสมัยในปัจจุบัน นักศึกษาอาจใช้ภาษาพูดในการสื่อสารกับเด็กปฐมวัยได้เข้าใจง่ายและมีความเป็นกัลยาณมิตรมากกว่า ดังนั้นนักศึกษาที่เป็นบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย จึงควรฝึกการพูดจาให้ไพเราะ สุภาพ ตามมารยาทวัฒนธรรมไทยและสากล เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีกับเด็กปฐมวัยในการใช้วาจาสื่อสารกับผู้อื่น สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2560 : หน้า 20-21) กล่าวว่า เซลล์กระจกเงา (Mirror Neuron) เป็นเซลล์ประสาทที่อยู่ส่วนหน้าของสมอง สามารถทำงานได้อย่างกระตือรือร้นเมื่อได้สังเกตการกระทำของผู้อื่น และสามารถสะท้อนภาพคนอื่นที่เรามองเห็นเสมือนหนึ่งว่ามันเป็นกระจกเงาที่สะท้อนภาพทุกอย่างเข้าไปภาพที่ถูกสะท้อนเข้าไปโดยการทำงานของเซลล์กระจกเงานี้จะกระตุ้นให้สมองส่วนอื่นๆ ของเราเกิดกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องตามมา สามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยการเป็นตัวแบบที่ดีของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ก็จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ดังนั้นพ่อแม่คือตัวแบบของลูก ครูคือตัวแบบของนักเรียน ถ้าต้องการจะให้เด็กเป็นเช่นใด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา คงเรือง (2549) ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องการเรียนรู้ของครูและเด็กวัยอนุบาล กรณีศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ ผลการวิจัยอธิบายว่า การมุ่งเน้นการสร้างความกลมกลืนของชีวิตครูและเด็กวัยอนุบาลกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา มีกระบวนการเรียนรู้ของครูในการพัฒนาตน 5 ขั้นคือ 1) การเปิดใจรับ 2) การสำรวม กาย วาจา ใจ 3) การมีสติและสมาธิ 4) การตระหนักและเห็นคุณค่า 5) การมีปัญญา ส่วนปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้วิถีพุทธ คือ ความเป็นกัลยาณมิตรและการเสริมแรงเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญยิ่ง

ดังนั้นการเรียนรู้ การสื่อสารด้วยวาจาของเด็กปฐมวัย ความเป็นกัลยาณมิตรและการเสริมแรงของนักศึกษาในการดูแลเด็กปฐมวัย จึงมากกว่าการเรียนรู้จากผู้ปกครอง

บทสรุป

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล เทพสถิต กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน คือ ด้านการใช้วาจา ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านพฤติกรรมทางกาย และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามลำดับ บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างในรายด้าน คือ ด้านการใช้วาจา พบว่า บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่เป็นนักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยที่เป็นผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาสื่อการสอนที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษา ด้านการพูด การใช้วาจาสื่อสารกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมตามวัยและพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัย
2. ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและที่บ้านเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทางบวก เช่น การทำงานกลุ่ม การให้เด็กปฐมวัยได้เล่นตามวัยกับเพื่อนอย่างอิสระ ไม่สร้างบรรยากาศที่กดดันให้เด็กเกิดความเครียด ผู้ใหญ่ควรปลุกฝังหรือเป็นแบบอย่างที่ดีในการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง
3. นักศึกษาในสาขาวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ควรตระหนักในความสำคัญและหน้าที่ในการดูแลเด็กปฐมวัย ควรรู้จักฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้วาจาที่สุภาพไพเราะ การแสดงมารยาททางสังคมตามแบบอย่างสุภาพชน การเป็นผู้มีความเมตตากรุณา อ่อนโยน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมให้กับเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

- กรวิภา สรรพกิจจำนง. (2560). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาของเด็กปฐมวัยของนักศึกษาฝึกสอนวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิชาการสมัยสาร, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 15(2): 215 – 223.
- เกศรินทร์ ทารี. (2556). อิทธิพลการอบรมเลี้ยงดูเด็กต่อความคาดหวังในบทบาทของบิดาของนิสิตชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาณพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาซารุ เอโมโตะ. (2547). มหัศจรรย์แห่งน้ำคำตอบเพื่อชีวิตที่ดีกว่า: The Hidden Messages in Water Crystals. ดาดา: แพล, กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์โลกสวย.
- วนาถ รักสกุลไทย. (2558). เจเนอเรชันอัลฟา Generation Alpha ค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2562 จาก <http://www.maneeya.ac.th>
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2560). กระบวนการค้นคว้าเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แบบ Hands-On และ Mind-On. กรุงเทพฯ: จริยสุนิทางค์การพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด สูตรสำเร็จหรือกระบวนการ. นนทบุรี: SR Printing Limited Partnership.
- สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อัมพร อัมพโร). (2560) สมเด็จพระสัมมหาราชประธานพระคตธรรมวันอาสาฬหบูชา. ค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2562 จาก <http://www.dailynews.co.th>
- สุริยเดว ทรีปาตี. (2560). ทำความรู้จักวิถีเลี้ยงลูกในยุคเจนอัลฟา. ค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2562 จาก The Asianparent.com
- สุภัทรา คงเรือง. (2549). การเรียนรู้ของครูและเด็กวัยอนุบาล: กรณีศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ. ปริญญาณพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิงอร รอดน้อย. (2542). พฤติกรรมการแสวงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทการฝึกปฏิบัติจริง. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

Woolfolk, A. E. (1999). *Educational Psychology*. Englewood Cliffs, New Jersey: Parentice Hall.